

Sygn. akt III A Ua 629/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 września 2014 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Ireneusz Lejczak
Sędziowie:	SSA Stanisława Kubica SSA Irena Różańska-Dorosz (spr.)
Protokolant:	Monika Horabik

po rozpoznaniu w dniu 30 września 2014 r. we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z wniosku T. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

o wysokość emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Świdnicy

z dnia 29 stycznia 2014 r. sygn. akt VII U 1007/13

oddala apelację.

UZASADNIENIE

T. P. złożyła skargę na bezczynność organu rentowego, polegającą na nie wydaniu decyzji na jej wniosek z dnia 26 lutego 2013 r. o przeliczenia świadczenia w związku z osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego i kontynuowaniem ubezpieczenia przez ponad 30 miesięcy od czasu przyznania poprzedniego świadczenia. Dodatkowo wniosła o przeliczenie świadczenia, przy zastosowaniu art. 53 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Sąd Okręgowy w Świdnicy wyrokiem z dnia 29 stycznia 2014 r. nakazał stronie pozwanej Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. przeliczenie wysokości świadczenia emerytalnego wnioskodawczyni T. P. z uwzględnieniem kwoty bazowej w 24% tzw. części socjalnej obowiązującej na dzień 27 lutego 2013 r.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd pierwszej instancji wydał w oparciu o następująco ustalony stan faktyczny:

T. P., urodzona (...), decyzją z dnia 3 kwietnia 2009 r., od dnia 1 marca 2009 r. ma przyznane prawo do emerytury. Ustalając wysokość świadczenia przyjęto podstawę wymiaru w wysokości 3.528,86 zł wyliczoną przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru (WWPW) wyliczonego na podstawie wynagrodzenia z okresu 10 lat (1999-2008), tj. 136,87% przez kwotę bazową w wysokości 2.578,26 zł. Nadto okresy składkowe ustalono na 39 lat 5 miesięcy, a okresy nieskładkowe na 6 miesięcy. Do wyliczenia części socjalnej przyjęto również kwotę bazową w wysokości 2.578,26 zł.

Wnioskiem z dnia 27 lutego 2013 r. wnioskodawczyni wniosła o przyznanie prawa do emerytury w związku z osiągnięciem wieku powszechnego i przyjęcie przy ustalaniu jej wysokości, że kontynuowała ubezpieczenie przez ponad 30 miesięcy (art. 53 ust. 3 i 4 w zw. z ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych). Nadto dodała, że domaga się przyznania prawa do emerytury na „starych zasadach”, a nie „mieszanej” do czego zresztą nie ma prawa w związku z brzmieniem art. 183 ww. ustawy.

Z zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 26 lutego 2013 r. wydanego przez pracodawcę - Sąd Rejonowy w W.- wynika, że wnioskodawczyni pozostaje w zatrudnieniu od 1 marca 1969 r. do chwili obecnej.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. nie wydał decyzji w sprawie wniosku wnioskodawczyni. Jedynie pismem z dnia 10 maja 2013 r. poinformował ją, że winna złożyć wniosek o przyznanie kolejnej emerytury, której wysokość będzie ustalona na nowych zasadach, czyli bez znaczenia pozostanie fakt przepracowania na emeryturze wcześniejszej co najmniej 30 miesięcy.

W dniu 6 czerwca 2013 r. wnioskodawczyni wystąpiła ze skargą na bezczynność organu rentowego w związku z niewydaniem decyzji na jej wniosek z dnia 27 lutego 2013 r.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał, że skarga wnioskodawczyni jest w pełni zasadna, zarówno w kwestii formalnej, tj. nieuprawnionego niewydania decyzji przez organ rentowy, jak i zasadności zawartego w skardze żądania. Sąd powołał się w tym względzie na treść przepisów art. 118 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, art. 83 ust. 3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych i stwierdził, że dokładnie sformułowany przez wnioskodawczynię wniosek z dnia 27 lutego 2013 r. wymuszał na organie rentowym jego rozpoznanie w należyty sposób, a więc w drodze decyzji. Skoro zaś, organ rentowy nie mając wątpliwości co do celu, jaki w wyniku jego rozpoznania zamierzała osiągnąć wnioskodawczyni, nie wydał decyzji w sprawie, to oczywistym jest, że dopuścił się bezczynności, która na dzień wystąpienia ze skargą sięgała blisko dwóch miesięcy. To zaś spowodowało, zdaniem Sądu pierwszej instancji, że skarga nadawała się do merytorycznego rozpoznania.

Natomiast odnosząc się do meritum Sąd ten ocenił, że słuszność ma wnioskodawczyni, nie domagając się przyznania nowego świadczenia, ale przeliczenia emerytury w związku z ukończeniem 60 roku życia i przepracowania ponad 30 miesięcy w ramach stosunku pracy od czasu przyznania jej wcześniejszej emerytury tj. od 1 marca 2009 r.

To zaś oznacza według Sądu Okręgowego, że emerytura, o którą wystąpiła wnioskodawczyni nie stanowi nowego świadczenia, którego wysokość ustala się według reguł dotyczących przyznawania emerytury po raz pierwszy. Potwierdzenie to znajduje w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2006 r. sygn. akt I UZP 3/06 (OSNP 2007/1-2/22) wskazującej, że prawo do emerytury wcześniejszej nie wygasa, a w art. 21 ust. 2 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS jest mowa o emeryturze dla osoby, która wcześniej miała ustalone prawo do emerytury, z czego wynika, że w zakresie tego samego świadczenia - emerytury - w związku ze spełnieniem warunku osiągnięcia wieku emerytalnego następuje jedynie ustalenie na nowo podstawy wymiaru. Już choćby z tego faktu nie można automatycznie przyjąć, że skoro wnioskodawczyni urodziła się (...) nie może domagać się przeliczenia emerytury na zasadach dotyczących osób urodzonych przed 1 stycznia 1949 r. Sąd zwrócił uwagę na to, że ubezpieczonej została

już przyznana emerytura na tzw. starych zasadach, a umożliwił to art. 46 ustawy. Przepis ten regulował zasady ustalania wysokości emerytury wobec osób urodzonych po 31 grudnia 1948 r. a przed 1 stycznia 1969 r., które wszystkie wymagane warunki (tj. wiek i okres ubezpieczenia) spełniły do dnia 31 grudnia 2008 r. Przepis art. 46 ustawy nie wymuszał jednak na ubezpieczonych konieczności składania wniosku o wcześniejszą emeryturę. Osoby te, chcąc uzyskać prawo do świadczenia na starych zasadach, mogły złożyć wniosek o prawo do świadczenia także po 31 grudnia 2008 r., jednak nie później niż przed ukończeniem powszechnego wieku emerytalnego wynoszącego 60 lat dla kobiet i 65 lata dla mężczyzn. W związku z powyższym należy przyjąć, że osoby, które po przyznaniu emerytury według starego systemu emerytalnego, tj. według zasad z art. 46 ustawy, złożą wniosek o przeliczenie świadczenia w związku z osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego i kontynuowaniem ubezpieczenia, mają prawo do przeliczenia świadczenia również według starych zasad. Zgłoszenie wniosku o emeryturę po raz pierwszy dopiero po ukończeniu powszechnego wieku emerytalnego spowoduje konieczność obliczenia świadczenia z zastosowaniem tzw. reguł mieszanych z art. 183 lub według nowych zasad na podstawie art. 26 ustawy. Tzw. emerytura mieszana z art. 183 dotyczy będzie osób, które osiągną wiek emerytalny w latach 2009-2013, a jej obliczenie nastąpi w części na podstawie art. 53, a w części na podstawie art. 26 ustawy, o ile osoby te nie przystąpią do OFE. Sam przepis art. 183 nie obejmuje natomiast ubezpieczonych, którzy pobierali już emeryturę na podstawie art. 46 lub 50 ustawy. Skoro zatem przepis art. 183 wyłącza z zakresu swego obowiązywania osoby pobierające wcześniejszą emeryturę na podstawie starych zasad z mocy art. 46 lub 50, tym bardziej należy uznać za słuszną argumentację, że osobom tym nie będzie obliczana emerytura według nowych zasad z art. 26 ustawy.

Powyższe oznacza w ocenie Sądu pierwszej instancji, że wnioskodawczyni, z uwagi na podleganie przez ponad 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu po nabyciu uprawnień do świadczenia emerytalnego jest uprawniona do obliczenia części socjalnej emerytury przy zastosowaniu aktualnej kwoty bazowej, zgodnie ze złożonym wnioskiem w dniu 27 lutego 2013 r. Takie stanowisko na bazie przedstawionych powyżej rozważań zajął Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w wyroku z dnia 9 sierpnia 2012 r. sygn. akt III A Ua 699/12.

Apelację od powyższego orzeczenia wywiódł organ rentowy, zarzucając wyrokowi naruszenie prawa materialnego, a w szczególności art. 477¹⁴ § 3 k.p.c., art. 21, art. 24, art. 25, art. 26, art. 46, art. 53, art. 108, art. 109, art. 110, art. 11, art. 112, art. 113, art. 183 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, poprzez przyjęcie, że wnioskodawczyni przysługuje przeliczenie wysokości świadczenia z uwzględnieniem kwoty bazowej w 24% tzw. części socjalnej obowiązującej na dzień 27 lutego 2013 r., sprzeczność ustaleń Sądu z treścią zebranego materiału dowodowego poprzez przyjęcie, że pozwany organ rentowy nie wydał decyzji na złożony przez wnioskodawczynię wniosek.

Wskazując na te podstawy apelacji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie skargi na bezczynność organu rentowego, oddalenie żądania wnioskodawczyni zawartego w skardze i zawartego we wniosku z 27 lutego 2013 r. o przeliczenie wysokości świadczenia emerytalnego z uwzględnieniem kwoty bazowej w 24% części socjalnej obowiązującej na dzień 27 lutego 2013 r., ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania i zasądzenie od wnioskodawczyni na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje.

Wnioskodawczyni wniosła o oddalenie apelacji, ze względu na to, że organ rentowy nie uwzględnił jej wniosku z dnia 27 lutego 2013 r.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego nie jest uzasadniona.

Wbrew zarzutom podnoszonym w apelacji Sąd pierwszej instancji wydał trafne rozstrzygnięcie znajdujące uzasadnienie w całości sprawie oraz treści obowiązujących przepisów, a Sąd Apelacyjny aprobując w pełni te ustalenia przyjmuje.

W pierwszej kolejności trzeba wskazać, że jakkolwiek decyzja z dnia 12 kwietnia 2013 r., na którą to powołuje się organ rentowy przywołuje za podstawę szereg przepisów, tak w ogóle nie odnosi się ona do żądania wnioskodawczynie określonego w złożonym przez nią wniosku z dnia 27 lutego 2013 r., w związku z czym ubezpieczona mogła mieć przekonanie o nierozpoznaniu jej sprawy. Co więcej decyzja ta jest dla wnioskodawczynie niekorzystna, wobec czego niewątpliwie przysługiwało jej od niej odwołanie.

Przechodząc do meritum sprawy trzeba wskazać, że T. P. nabyła prawo do wcześniejszej emerytury od dnia 1 marca 2009 r., na podstawie art. 46 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS. Nie ulega wątpliwości, że po nabyciu uprawnień emerytalnych wnioskodawczynie przez ponad 30 miesięcy podlegała ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia. Wniosek o przeliczenie świadczenia złożyła w dniu 27 lutego 2013 r. w związku z osiągnięciem wieku 60 lat i podleganiu ubezpieczeniu przez 30 miesięcy po nabyciu prawa do emerytury.

Emerytura przyznana wnioskodawczynie po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego w sytuacji, gdy była ona uprawniona do wcześniejszej emerytury, nie stanowi nowego świadczenia, które w związku z tym powinno zostać ustalone z uwzględnieniem reguł dotyczących określenia wysokości emerytury przyznawanej po raz pierwszy, jak trafnie wskazał Sąd Okręgowy, powołując się na stanowisko zawarte w uchwale Sądu Najwyższego z 14 czerwca 2006 r., I UZP 3/06 (OSNP 2007/1-2/22).

Już choćby z tego faktu nie można automatycznie przyjąć, jak to twierdzi apelujący, że skoro wnioskodawczynie urodziła się po 31 grudnia 1948 r. nie może domagać się przeliczenia emerytury na zasadach dotyczących osób urodzonych przed 1 stycznia 1949 r. Jak słusznie zauważył Sąd pierwszej instancji ubezpieczona została już przyznana emerytura na tzw. starych zasadach, a umożliwił to art. 46 ustawy. Przepis ten regulował procedurę ustalania wysokości emerytury wobec osób urodzonych po 31 grudnia 1948 r. a przed 1 stycznia 1969 r., które wszystkie wymagane warunki (tj. wiek i okres ubezpieczenia) spełniły do dnia 31 grudnia 2008 r. Przepis art. 46 ustawy nie wymuszał jednak na ubezpieczonych konieczności składania wniosku o wcześniejszą emeryturę. Osoby te, chcąc uzyskać prawo do świadczenia na starych zasadach, mogły złożyć wniosek o prawo do świadczenia także po 31 grudnia 2008 r., jednak nie później niż po ukończeniu powszechnego wieku emerytalnego wynoszącego 60 lat dla kobiet i 65 lata dla mężczyzn. W związku z powyższym należy przyjąć, że osoby, które po przyznaniu emerytury według starego systemu emerytalnego, tj. według zasad z art. 46 ustawy, złożyły wniosek o przeliczenie świadczenia w związku z osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego i kontynuowaniem ubezpieczenia, mają prawo do przeliczenia świadczenia również według starych zasad.

Zgłoszenie wniosku o emeryturę po raz pierwszy dopiero po ukończeniu powszechnego wieku emerytalnego spowoduje konieczność obliczenia świadczenia z zastosowaniem tzw. reguł mieszanych z art. 183 lub według nowych zasad na podstawie art. 26 ustawy. Tzw. emerytura mieszana z art. 183 dotyczyć będzie osób, które osiągną wiek emerytalny w latach 2009-2013, a jej obliczenie nastąpi w części na podstawie art. 53, a w części na podstawie art. 26 ustawy, o ile osoby te nie przystąpią do OFE. Sam przepis art. 183 nie obejmuje natomiast ubezpieczonych, którzy pobierali już emeryturę na podstawie art. 46 lub 50 ustawy. Na to zresztą zwrócił uwagę sam organ rentowy w uzasadnieniu złożonej apelacji. Skoro zatem przepis art. 183 wyłącza z zakresu swego obowiązywania osoby pobierające wcześniejszą emeryturę na podstawie starych zasad z mocy art. 46 lub 50, tym bardziej należy uznać za słuszną argumentację, że osobom tym nie będzie obliczana emerytura według nowych zasad z art. 26 ustawy.

Z tego względu właściwie Sąd Okręgowy ocenił, że wnioskodawczynie ma prawo do przeliczenia emerytury zgodnie z treścią swojego wniosku z dnia 27 lutego 2013 r., od daty jego złożenia.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny orzekł o oddaleniu apelacji organu rentowego na podstawie art. 385 k.p.c.